

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Vår dato:	Vår ref.:
14.05.2014	2014/1770
Deres dato:	Deres ref.:
04.03.2014	200901815-06 201006240-09
	201201019-10 201300101-
	07/bth og lami

Til konsesjonssøknad for Selja kraftverk i Verran kommune Fylkesmannens uttalelse.

Vi viser til brev av 27.02.14 med oversendelse av søknad om bygging av Selja kraftverk i Verran kommune, Nord-Trøndelag. Fylkesmannen var på befaring i området 25.04.14.

Bakgrunn / Utbyggingsplaner

Skogkraft AS søker om konsesjon for Selja kraftverk, Verran kommune.

Kraftverket er planlagt å utnytte et fall på 23 m. Det er planlagt å regulere Nerfjorden 3 m. Vannvegen planlegges i tunnel på ca. 140 m. Det er behov for ny veg på 500 m til inntaksdam og kraftstasjon. Middelvassføringa i Selja ved planlagte inntaksdam er på 8,0 m³/s og det er søkt om ei maksimal slukeevne på 16,0 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,6 MW og produksjonen er beregnet til 11 GWh.

Utbygginga vil føre til redusert vassføring over ei strekning på 260 meter i Selja. Søker har planer om å slippe ei minstevassføring på 300 l/s hele året.

Det er utarbeidet en miljørapport som vedlegg til søknaden: ...”Selja kraftverk. Miljørapport-med utredning av biologisk mangfold”. 2013-01-08. Norconsult. Oppdragsnr 5122038
I rapportens Sammendrag, kap.1.3, konkluderes med at ingen aktuelle miljøforhold blir særlig negativt berørt av tiltaket. For de fleste tema vurderes konsekvensene til *Liten negativ*.

Fylkesmannens vurderinger

I større konsesjonssaker for kraftverk tar Fylkesmannen i hovedsak utgangspunkt i:

- Utbyggingens betydning for forsyningssikkerheten og den generelle kraftforsyningssituasjonen i Midt-Norge og Nord-Trøndelag
- Utbyggingens bidrag til fornybar energi
- Utbyggingens konsekvenser for områder hvor Fylkesmannen er fagmyndighet

Omsøkte kraftverk har begrenset størrelse og vi ser ikke behov for å sette dette inn i samme rammer som større prosjekt for de to første punktene. For tredje punkt konstateres at det ikke foreligger relevante momenter innen fylkesmannens sektormyndighet på andre fagområder. Fylkesmannens uttalelser er derfor konsentrert til miljøområdet.

Fylkesmannens vurderinger på miljøområdet

Små vassdrag er for tiden utsatt for en betydelig utbyggingsinteresse over hele landet, slik også i Nord-Trøndelag. I følge NVE er det i Nord-Trøndelag ca 40 søknader om vannkraftutbygging inne til behandling. Alle unntatt ett er småkraftprosjekt (inntil 10 MW).

Fylkesmannen registrerer det som positivt at NVE den senere tid har lagt opp til samlet utsending for prosjekt i de samme vassdrag/områder. Dette bedrer muligheten for en overordna vurdering og prioritering av prosjekt i samme områder/region, herunder hensynet til samla belastning på vassdrag/økosystem, jf. Naturmangfoldlovens § 10.

I Verran kommune er store deler av vannressursene tidligere utbygd ved Follautbyggingen med Holden og Follavatnet (og senere overføring av Brattreivassdraget), samt Vollsetelva (Ormsetfoss kraftverk) og Moldevassdraget med Rautindelva. Videre er det bygd kraftverk i flere mindre vassdrag som Ressemvassdraget (Malmo kraftverk), Tømsevassdraget (Vada kraftverk) og Tunselva (Tua kraftverk). Av større vassdrag i Verran er det kun Ferja (del av Årgårdsvassdraget – som er et verna vassdrag) som ikke er berørt av utbygging.

Erfaring de senere år har vist at enkeltvis innebærer småkraftprosjekt sjelden store nok miljøkonflikter til at konsesjon avslås. Dette kan i neste omgang medføre en ”bit for bit-utbygging” med betydelige og uoversiktlige negative miljøkonsekvenser. På denne bakgrunn er det avgjørende at det foreligger et beslutningsgrunnlag som er godt nok for en vurdering av de miljømessige konsekvenser av omsøkte utbygging.

For å fremskaffe et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag på miljøområdet er utbyggere av småkraftverk (1- 10 MW) pålagt å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold som et ledd i konsesjonssøknaden, jf NVE veileder nr: 3/2009 Kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk.

Til framlagte konsesjonssøknad er det som nevnt foran utarbeidet en miljørapport "Selja kraftverk. Miljørapport- med utredning av biologisk mangfold".

Fylkesmannen registrerer at miljørapporten er basert på en dags befaring i området, 28.06.12, utført av 1 person. På dette grunnlag kan det reises spørsmål om rapporten tilfredsstillende de krav som er gitt i NVE veileder nr 3/2009. Å gjennomføre en feltkartlegging av aktuelle miljøtema i tiltaks- og influensområder i løpet av ett døgn må anses å være svært utfordrende.

Til andre referanser som er oppgitt som grunnlag for miljørapporten, vil vi bemerke at i dette området er de data som ligger i Naturbase kun basert på sporadiske enkeltobservasjoner/-registreringer, og ikke resultat av metodiske undersøkelser. Framlagte rapport på miljøområdet gir derfor etter vår vurdering et begrenset beslutningsgrunnlag på fagfeltet.

For offentlig beslutningstaking forutsettes at prinsippene i Naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12 legges til grunn, jf. § 7. Fylkesmannen vil her særlig peke på § 8 og 10 som uttrykker at:

- § 8 ”Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet” (Kunnskapsgrunnlaget).
- §10 "En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for" (økosystemtilnærming og samlet belastning)

Naturmangfoldloven forutsetter at offentlige beslutningstaking følger NML's prinsipper, herunder Kunnskapsgrunnlaget (§ 8), for forhold som berører naturmiljø og biologisk mangfold. Vi kan ikke se at det i framlagte søknad er gjort noen slik vurdering etter NML. Fylkesmannen mener dette bryter med de krav som stilles til en konsesjonssøknad.

Naturtyper

I miljørapportens oppsummering for dette fagtema uttales bl.a: ... " Ingen truede arter er registrert i influensområdet og potensialet for funn vurderes som lite. Planlagt utbygget område vurderes å inneha liten verdi for tema vegetasjon og naturtyper"...

Fylkesmannen mener det ikke er grunnlag for en slik konklusjon, ettersom det er gjennomført en befaring med kun en dags varighet, at det ikke tidligere er gjennomført miljøundersøkelser i området, og at foreliggende registreringer i Naturbase kun er basert på mer eller mindre tilfeldige enkeltregistreringer.

Bekkekløft

Nedstrøms Nerfjorden går Selja over i en bred og markert bekkekløft på ca 300 m og utgjør et mektig landskapselement i området. I tillegg er bekkekløfter en naturtype som danner skyggefulle områder med et fuktig lokalklima som gir leveområde for et variert biologisk mangfold med flere spesialiserte arter av moser og karplanter.

Fylkesmannen konstaterer at det i forbindelse med konsesjonssøknaden ikke er gjort noen nærmere undersøkelse av bekkekløfta og biologisk mangfold knyttet til denne, men bare gitt en generell beskrivelse etter befaringen i området 28.06.12.

Gråor-heggeskog

I Nerfjorden ligger en flompåvirket holme/øy bevokst med gråor/heggeskog. Dette er en naturtype med et fuktig og næringsrikt miljø som ofte gir grunnlag for en høy biologisk produksjon med et høyt artsmangfold av både planter og dyr.

Dersom det blir utbygging av Selja, mener vi at forslag om regulering av Nerfjorden må tas ut av planene. Utover å bevare holmen med sin gråor/heggeskog, vil det også være av verdi å bevare Nerfjorden som et eget naturelement, samt at dette vil bevare mulige hekkplasser for strandsnipe og laksand området (se nedenfor).

FuglefaunaFossefall

Fossefall er særlig negativt utsatt ved utbygging av elvekraftverk (jf NOF rapport nr 3:2007). Redusert vannføring medfører reduksjon av gunstige næringsområder og hekkelokaliteter. Framlagte miljørapport er lite konkret i forhold til forekomst og konsekvenser for arten. Det uttales kun at fossefall er registrert i elva og at det antas at arten hekker i området. For å kunne vurdere virkningene av omsøkte utbygging for fossefall mener Fylkesmannen at det er behov for en konkret kartlegging av hekkelokalitet(er) på berørte strekning.

Laksand

I følge Naturbase er laksand registrert i aktuelle område. Eventuelle reir langs Nerfjorden eller på øya i Nerfjorden vil med stor sannsynlighet bli ødelagt av omsøkte regulering.

Strandsnipe (rødlisteart nær truet - NT)

I følge Naturbase er strandsnipe registrert i aktuelle område. Eventuelle reir langs Nerfjorden eller på øya i Nerfjorden vil med stor sannsynlighet bli ødelagt av omsøkte regulering.

Fisk og ferskvannsorganismer

I miljørapporten uttales at berørt strekning vurderes å ha liten verdi for fisk og ferskvannsorganismer. Fylkesmannen har ingen vesentlige merknader til konklusjonen på dette tema.

Konklusjon

Store deler av vannressursene i Verran kommune er allerede regulert og utnyttet gjennom kraftverksutbygging, herunder Follavassdraget og Ormsetfoss, samt flere små kraftverk.

Omsøkte konsesjon vil derfor medføre ytterligere negative miljøkonsekvenser for vassdragsnaturen og det vassøkologiske systemet i en del av Nord-Trøndelag som fra før er betydelig berørt av vannkraftutbygginger, jf. Naturmangfoldlovens § 10 (samla belastning).

Fylkesmannen mener at flere av de krav og forutsetninger som gjelder etter NML §§ 7 og 8, ikke er godt nok oppfylt i fremlagte konsesjonssøknad.

Etter en samla vurdering vil Fylkesmannen frarå konsesjon til omsøkte utbygging av Selja.

Dersom konsesjonsmyndigheten allikevel vurderer å gi tillatelse til utbygging, mener Fylkesmannen det er behov for:

- en nærmere kartlegging av biologisk mangfold i bekkekløften nedstrøms Nerfjorden
- en nærmere kartlegging av mulige hekkeplasser for Fossekall
- regulering av Nerfjorden tas ut av planene

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Miljøverndirektør

Øystein Lorentsen
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Norsk Orn. Forening avd. N-Tr.lag	pb 68	7501	STJØRDAL
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2560	7735	STEINKJER
Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag	pb 132	7702	STEINKJER
Miljødirektoratet	pb 5672	7485	TRONDHEIM
Verran kommune		7790	Malm
Skogkraft AS v/NTE	pb 2552	7736	STEINKJER